

**BYŁO NAM NIEZWYKLE MIŁO.
SZKODA, ŻE TAK SZYBKO SIĘ SKOŃCZYŁO!**

Choć minęły już prawie dwa miesiące od freinetowskiego spotkania w Przemyślu, wciąż przywołuję wspomnienia z tego nad podziw udanego wydarzenia. Z wielką przyjemnością i sentymentem przeczytałam podziękowania i refleksje uczestników Konferencji, które zostały zamieszczone przez Kazię Piwko, przewodniczącą naszego Stowarzyszenia, w „Liście otwartym” z dn.16 listopada br. Przyłączam się do tych opinii, bowiem jeszcze na długo pozostanę pod wrażeniem organizacyjnych umiejętności przemyskich koleżanek, ich niezwyklej gościnności, serdeczności, wrażliwości i zaangażowania, a także pod niezmiennym urokiem przepięknego Przemyśla, Krasieczyna i zapierających dech w piersiach krajobrazów z doliny Sanu. Nie mogę również pominąć bardzo ciekawych, inspirujących warsztatów, ubogacających wycieczek czy spacerów oraz pełnego atrakcji, wspaniałej atmosfery i pysznego jada „Wieczoru Przyjaźni”. Takie spotkanie trzeba samemu przeżyć i doświadczyć, aby zrozumieć istotę freinetowskiego „ducha” i więzi łączącej animatorów ruchu freinetowskiego.

Celestyn Freinet, twórca oryginalnej, ponadczasowej i wciąż żywej koncepcji pedagogicznej uważał, iż pedagogika nie jest czymś stałym, niezmiennym lecz jest nauką, której celem powinno być stworzenie jak najlepszych warunków dla wszechstronnego rozwoju dziecka, a także dla rozwoju i doskonalenia umiejętności oraz warsztatu pracy nauczyciela, bowiem: **„Szkoła nie jest przystankiem, jest drogą, która otwiera się na coraz to nowe horyzonty do zdobycia”**.

Szkoła i nauczyciele wciąż mają wiele do przekazania swoim uczniom, uczniowie zaś wciąż są ciekawi świata i zaspakajając tę ciekawość, coraz częściej korzystają z dobrodziejstw techniki oraz nowoczesnych narzędzi ułatwiających zdobywanie wiedzy. Współcześnie funkcja nauczyciela jako źródła informacji stale się minimalizuje. Dlatego zadaniem współczesnej szkoły jest przygotowanie uczniów do wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji pozyskiwanych z różnych źródeł za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych niezbędnych podczas nauki różnych przedmiotów, a także w życiu codziennym.

Organizatorzy tegorocznej Ogólnopolskiej Konferencji Animatorów Pedagogiki Celestyna Freineta umożliwili uczestnikom poznanie innowacyjnych środków, metod, sposobów wykorzystywania nowoczesnych technologii w procesie nauczania – uczenia się i pogłębiania zainteresowań uczniów, a także w toku realizowania

głównych założeń pedagogii Freineta we współczesnej szkole czy współczesnym przedszkolu. Powtórzę tutaj opinię Alberta Einsteina zamieszczoną w artykule jednego z trenerów prowadzących warsztaty komputerowe: **„Nauka w szkołach powinna być prowadzona w taki sposób, aby uczniowie uważali ją za cenny dar, a nie za ciężki obowiązek”**.

Wspominając przemyską konferencję chciałabym podzielić się swoimi odczuciami dotyczącymi działalności wolontariatu studenckiego w ramach kampanii edukacyjnej „Młody Nobel” oraz Młodzieżowego Laboratorium Nauki jako form rozwoju zainteresowań i pasji uczniów poprzez zachęcanie ich do aktywnego udziału w eksperymentach, doświadczeniach czy piknikach naukowych.

Wolontariat to (wg. Wikipedii) *dobrowolna, bezpłatna, świadoma praca na rzecz innych lub całego społeczeństwa, wykraczająca poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie*. Natomiast wolontariusze, to osoby, które chcą robić coś dobrego i pożytecznego, które w bezinteresowny sposób chcą pomagać innym. Dzięki swojej pracy wolontariusze czują się potrzebni, doceniani, czują satysfakcję, że przyczynili się do czegoś dobrego. Wolontariat można podjąć w wielu miejscach: w szkole, w świetlicy środowiskowej, w domu opieki społecznej, w hospicjum, szpitalu czy schronisku dla zwierząt. Praca w ramach wolontariatu pozwala również na zdobycie nowych doświadczeń i umiejętności oraz na wykorzystanie tych, które już posiadamy.

Na warsztatach w Przemyślu poznałam grupę wspaniałych wolontariuszy – młodych ludzi, angażujących się w różnorodne działania z dziećmi i młodzieżą, którzy prowadząc w szkołach zajęcia pozalekcyjne, łączą swoje pasje naukowe z ciekawością świata uczniów i wykorzystują wiedzę zdobytą w czasie studiów. Młodzi naukowcy zaprosili uczestników warsztatów do wspólnego odkrywania i doświadczania pełnego magii świata chemii i fizyki, wyposażyli nas w umiejętności, które przekonują, iż nauki ścisłe są naprawdę pasjonujące i mogą zainteresować każdego – zarówno młodego i ambitnego, jak i zupełnego laika.

W tym miejscu pozwolę sobie przedstawić wybrane doświadczenia i eksperymenty, które z łatwością można wykonać nawet z małymi dziećmi w szkole lub w domu. Zatem najpierw zapraszam do LABORATORIUM CHEMII i wykonania ciekawych, niekiedy całkiem „smacznych doświadczeń” oraz do obserwacji zachodzących procesów i zjawisk, a także do poszukiwania odpowiedzi na pytanie: Dlaczego tak się dzieje?

Doświadczenie 1

JAK WYKONAĆ KOLOROWE I SMACZNE ŻELKI

Materiały: żelatyna, kwasek cytrynowy, cukier puder, mąka ziemniaczana, syrop owocowy do smaku, woda, łyżka, łyżeczka, 2 kubki, foremki silikonowe lub do lodu, czajnik, ręcznik papierowy, talerzyki

Wykonanie:

- Przygotowane foremki wysypujemy w środku warstwą mąki ziemniaczanej tak, aby wlana do nich masa na żelki nie przykleiła się.
- W jednym kubku mieszamy pół łyżeczki kwasu cytrynowego, 2 płaskie łyżki cukru pudru oraz 2/3 łyżki syropu.
- Do drugiego kubka wsypujemy 2 łyżki żelatyny i zalewamy ją gorącą wodą tak, aby dokładnie rozmieszać żelatynę i otrzymać gęstą masę.
- Płyn z pierwszego kubka wlewamy powoli do kubka z żelatyną, mieszamy i rozlewamy do foremek. Zostawiamy do ostudzenia i stężenia na około 40 minut.
- Gotowe żelki wyjmujemy z foremek, czyścimy ręcznikiem papierowym z resztek mąki, układamy na talerzykach i konsumujemy. SMACZNEGO!

Doświadczenie 2

WIR MLECZNY

Materiały: mleko, barwniki spożywcze, płyn do mycia naczyń, woda, patyczki higieniczne, głęboki talerz, kubeczki do rozpuszczenia barwników, pipetka

Wykonanie:

- Każdy barwnik rozpuszczamy w wodzie tak, aby uzyskać kilka kolorów.
- Na talerz wlewamy mleko tak, aby zakryło jego dno.
- Pipetką wlewamy do mleka barwniki, po kilka kropel każdego.
- Patyczek higieniczny zanurzamy w płynie do naczyń i dotykamy nim powierzchni mleka. Obserwujemy, co dzieje się z kolorami.
- Dzięki detergentowi i barwnikom zobaczymy, jak tłuszcz porusza się po tafli mleka i wędruje do krawędzi talerza.

Doświadczenie 3

MAGICZNY ATRAMENT

Materiały: niebieski atrament, ciepła i zimna woda, 2 przezroczyste naczynia szklane, ocet, mieszadełko

Wykonanie:

- Do jednego szklanego naczynia wlewamy zimną, a do drugiego ciepłą wodę i

• dodajemy do nich po kilka kropel atramentu.

- Mieszamy oba roztwory i obserwujemy, co dzieje się z atramentem w każdym naczyniu. W ciepłej wodzie atrament znika, w zimnej – pozostaje.
- Następnie do naczynia z ciepłą wodą wlewamy trochę octu i kolor się pojawia.
- Znowu dodajemy octu i... kolor ponownie znika.

Doświadczenie 4

PŁYWAJĄCE JAJKO

Materiały: jajko ugotowane na twardo, szklane naczynie z wodą, sól, łyżka

Wykonanie:

- Ugotowane jajko wrzucić delikatnie do naczynia z wodą. Zaobserwuj, że jajko osiadnie na dnie naczynia, ponieważ jest cięższe niż woda.
- Wsyp do naczynia 2 łyżki soli i poczekaj, aż sól się rozpuści. Możesz delikatnie zamieszać wodę w naczyniu.
- Co się dzieje z jajkiem? Jajko pływa, ponieważ słona woda jest cięższa niż jajko.

Doświadczenie 5

KOLOROWA SZKLANICA

Materiały:

sok malinowy (czerwień), płyn do naczyń (zieleń), olej (żółć), mleko (biel), przezroczysta wysoka szklanka lub zlewka

Wykonanie:

- Do szklanki wlej najpierw sok malinowy, a potem płyn do naczyń.
- Po ściance szklanki wlej przygotowany olej, a następnie delikatnie dolej mleko.
- Zaobserwuj, co się dzieje z barwnymi płynami.

A teraz kilka doświadczeń i eksperymentów z LABORATORIUM FIZYKI.

Doświadczenie z książkami

Materiały: 2 grube książki – minimum 80 stron

Wykonanie:

- Książki splecemy ze sobą, przekładając dokładnie jedną kartkę za drugą.
- Zapraszamy 2 osoby, które łapią za rogi obydwu książek i starają się je rozdzielić.
- Rozdzielenie książek nie jest możliwe, ponieważ siła tarcia zespoliła je w jedną całość.

Doświadczenie z balonami

Materiały: 5-6 balonów, kawałek sklejkę o wymiarach 1 x 1 m

Wykonanie:

- Nadmuchaj wszystkie balony i ułóż je na podłodze jeden obok drugiego.
- Na balonach połóż sklejkę i delikatnie wejdź na nią – stań pośrodku.
- Zaproś kilka osób, aby powoli, jedna po drugiej, wchodziły na deskę.
- Co dzieje się z balonami? Balony lekko się spłaszczyły, ale nie pękły.

Gramy na kieliszkach

Materiały: kilka kieliszków jednakowej wielkości np. do wina, woda

Wykonanie:

- Ustawiamy kieliszki w rzędzie i nalewamy do nich różne ilości wody.
- Gdy zaczniemy „jeździć” mokrym palcem po krawędzi szkła, usłyszymy dźwięk.
- Wysokość dźwięku uzależniona jest od ilości wody w kieliszku.

Poza tymi doświadczeniami wykonywaliśmy wiele innych. I tak:

- przyrządzaliśmy smaczny kisiel
- gasiliśmy płomień dwutlenkiem węgla
- obserwowaliśmy się za pomocą wykonanego peryskopu
- budowaliśmy lustrzane tunele i łóżko fakira itp.

Uczestnictwo w opisanych zajęciach warsztatowych było dla mnie niezapomnianym przeżyciem i wielką przyjemnością. Jestem pełna podziwu dla dziewcząt prowadzących zajęcia za ich wiedzę i umiejętności oraz za ich naukową pasję i chęć dzielenia się nią z innymi. A ponieważ jestem już na emeryturze i nie mam okazji, aby wykonać podobne doświadczenia z uczniami, postanowiłam opisać je w niniejszych wspomnieniach. Może posłużą innym nauczycielom – nie tylko freinetowcom.

Maria Krupska
animatorka PSAPC.Freineta